

FI lausuntopyyntö VV

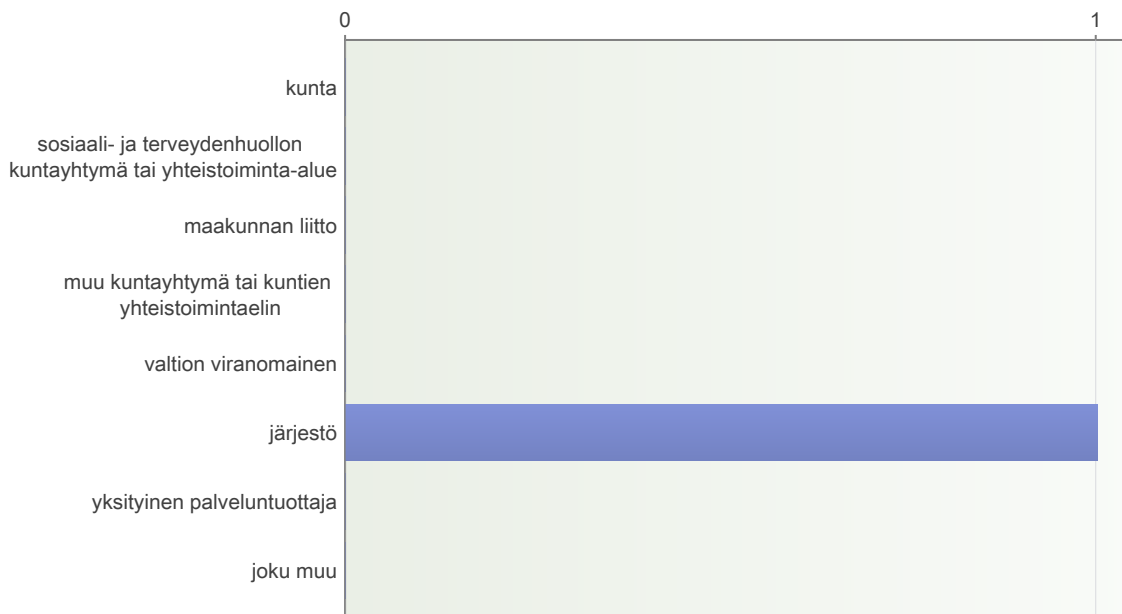
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen Fysioterapeutit ry	Katri Partanen	katri.partanen@suomenfy sioterapeutit.fi		

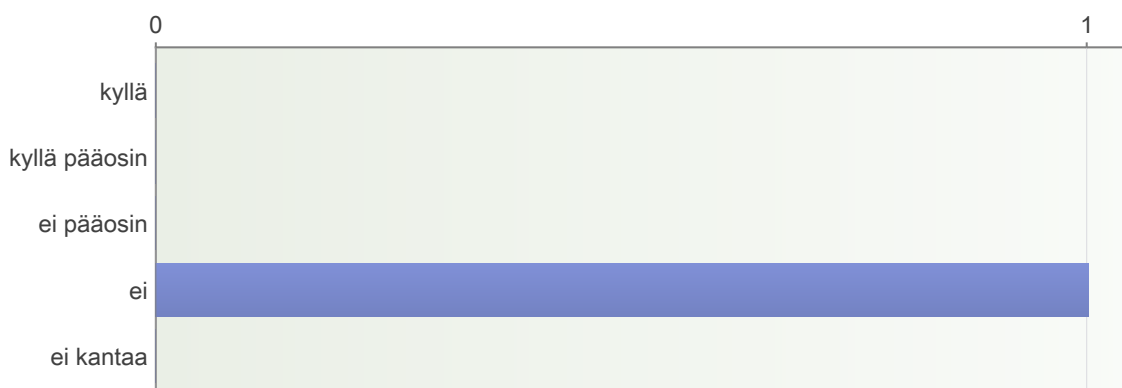
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

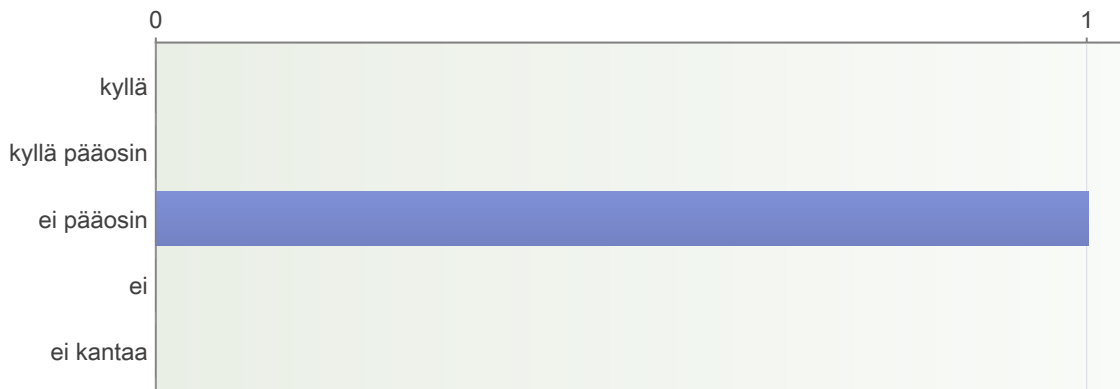
- Sote-uudistuksen tavoitteet ovat väestön ja yhteiskunnan kannalta oleellisia ja kannatettavia. Kyseenalaista on, tukeeko valinnanvapauden toteuttaminen tässä lakiesityksessä esitetyllä tavalla toteutettuna sote-uudistuksen tavoitteita.

Maakunnille jää mahdollisuus määrittää lakia laajemmat valinnanvapauden piiriin kuuluvat palvelut, jonka takia perusteluissakin sanotaan, että on hyvin vaikeaa arvioida, millaiseksi palvelujärjestelmä tulee muodostumaan. Suurena vaarana on, että sote-järjestelmä pirstaloituu, mikä ei ole kenenkään etu. Integraatio tulee olemaan keskeinen haaste. Potilaan palvelu-, hoito- ja kuntoutusketjuun tulee paljon uusia rajapintoja, joiden tulisi toimia saumattomasti yhteen yli ammatti- ja organisaatorajojen. Paljon palveluja tarvitsevien moniongelmaisten potilaiden ja heikommassa asemassa olevien tosiallinen mahdollisuus palvelujen yhdenvertaiseen saamiseen ja valinnanvapauden käyttämiseen tulee erityisesti varmistaa.

Kyseenalaista on myös taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen. Monitahoisesta ja pirstaloituneesta järjestelmästä aiheutuu vääjäämättä seurannaiskustannuksia, jotka saattavat olla myös päällekkäisiä eri organisaatioiden välillä. Ns. synergiaetu palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa saatetaan menettää.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

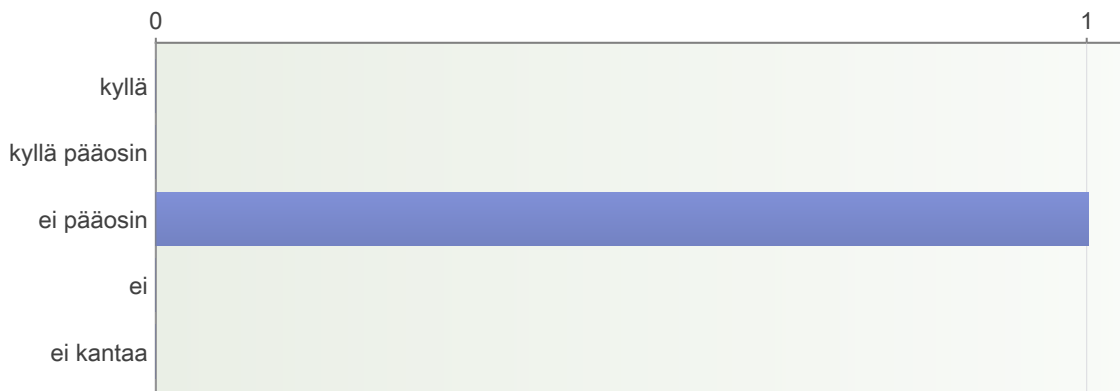
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalle muodostuu mahdollisuus valita eri palveluntuottajista sen mukaan mitä palveluntuottajia on tarjolla. Palveluntuottajilla on suuri valta ja vastuu siitä, mitä palvelut sisältävät ja miten ne tuotetaan. Asiakkaan tosiallisen palvelutarpeen tulisi ohjata palvelujen sisältöä. Taloudellisen niukkuuden vallitessa on vaarana, että palveluntuottaja ei pysty vastaamaan palvelutarpeeseen tai ei halua sitä tehdä kustannussyistä.

Asiakas voi vaihtaa palveluntuottajaa aikaisintaan vuoden kuluttua valinnastaan. Aiemmin vaihtaminen olisi mahdollista vain perustellusta syystä maakunnalta haettavalla päätöksellä. Sitoutumisaika on pitkä ja hakuprosessin läpikäynti saattaa olla haasteellista, joten asiakkaan vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihin saattavat vaarantua.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas tarvitsee ajantasaista ja neutraalia tietoa palveluista hakeutuakseen itselleen sopivaan palveluun. Tällä hetkellä ei ole saatavilla kattavasti ko. tietoa. Markkinointi saattaa harhauttaa asiakasta valintojen tekohetkellä, jollei markkinointia toteuteta eettisesti kestäväällä tavalla. Asiakkaan kannalta keskeisiä tekijöitä tarpeenmukaisen hoidon ja terapian saamiseksi tulee olemaan palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Miten tämä saadaan muutoksen myötä toimimaan sekä maakunnissa että moninaisissa sote-keskuksissa?

Suorien palveluntuottajien toimiminen portinvartijana muihin palveluihin on haasteellinen tehtävä. Ensinnäkin tulee olla riittävä osaaminen asiakkaan muun palvelun tarpeen määrittämiseen, toiseksi tulee olla motivaatio tehdä maksuseteli ko. muuhun palveluun.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

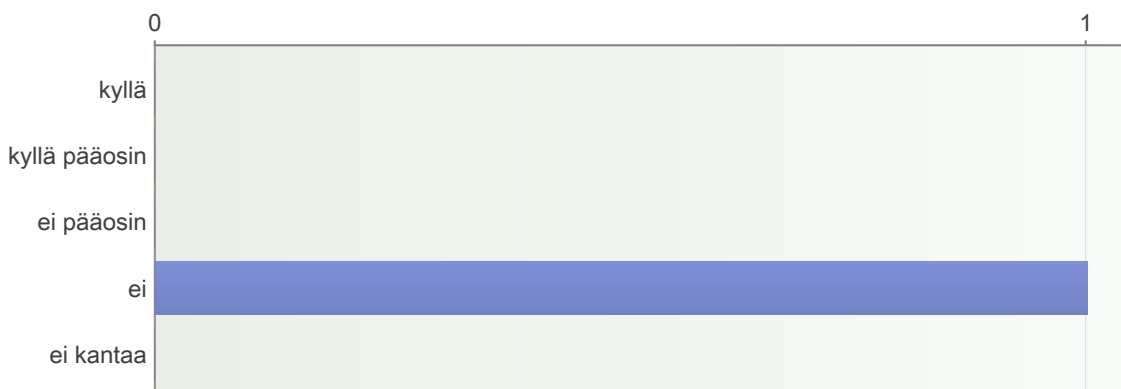
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan kannalta keskeisiä tekijöitä tarpeenmukaisen hoidon ja terapian saamiseksi tulee olemaan palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Miten tämä saadaan muutoksen myötä toimimaan sekä maakunnissa että moninaisissa sote-keskuksissa? Esim. lain perusteissa mainitaan, että tälläkin hetkellä vammaispalveluissa on todettu puutteita palvelutarpeen arvioinnissa ja palvelusuunnitelmien ja erityishuolto-ohjelmien tekemisessä.

Palvelujen integroiminen tulee olemaan suuri haaste. Erityisesti tiedon kulun sujuminen on oleellista.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

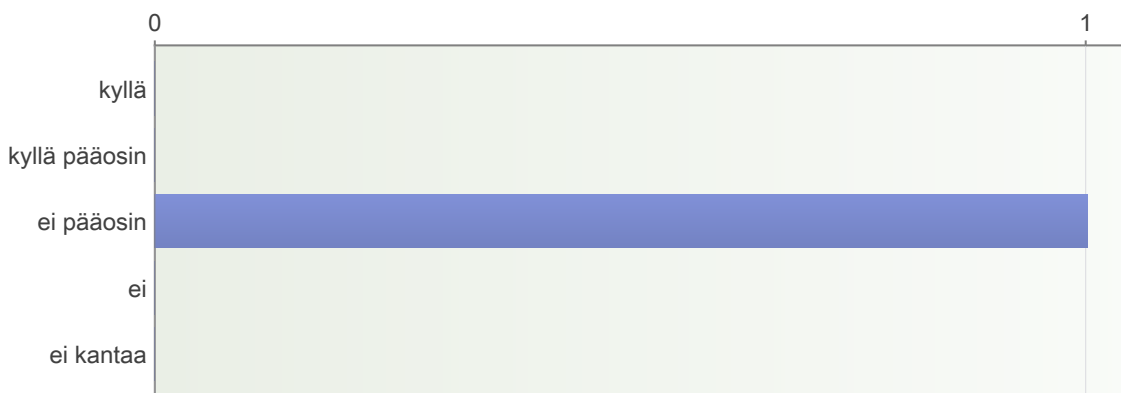
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Epäselvää on mistä tarkalleen saadaan aikaiseksi taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Lakiluonnoksen perusteluissa todetaan useamman asian kohdalla, että taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida. Työllisyysvaikutusten arvion kohdalla todetaan, että kaksi miljardia säästötavoitteesta tulisi saavuttaa henkilöstökustannuksilla, joka saavutettaisiin henkilöstömäärän kasvun hillitsemisellä ja mahdollisen toiminnan uusiutumisen myötä. Uudistuksessa tulee muistaa se, että Sote-palveluiden laadun ja vaikuttavuuden tärkein tekijä on henkilöstö, jonka hyvinvoinnin sivuuttaminen olisi uhka uudistuksen onnistumiselle.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

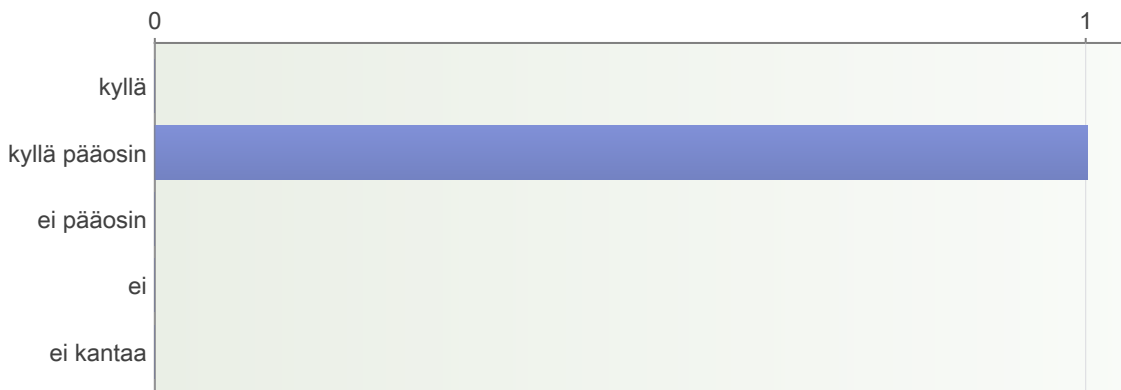
Vastaajien määrä: 1

- Muutoksen läpiviennissä tulee olla huolellinen, että verovaroin tuotettujen sote-palvelujen päätösvalta säilyy demokraattisessa päätöksenteossa. Kansanvaltaisuutta tulee vahvistaa keräämällä palautetta palveluiden käyttäjiltä ja reagoimalla niistä saatuun tietoon.

Uudistuksen valmistelussa ja varsinaisessa toteutusvaiheessa tulee hyödyntää sote-henkilöstön asiantuntemusta ja osaamista. Jokaisella ammattiryhmällä tulee olla edustaja mukana erilaisissa valmistelemissa työryhmissä ja jatkossakin uudistuksen käyttöönoton jälkeen.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

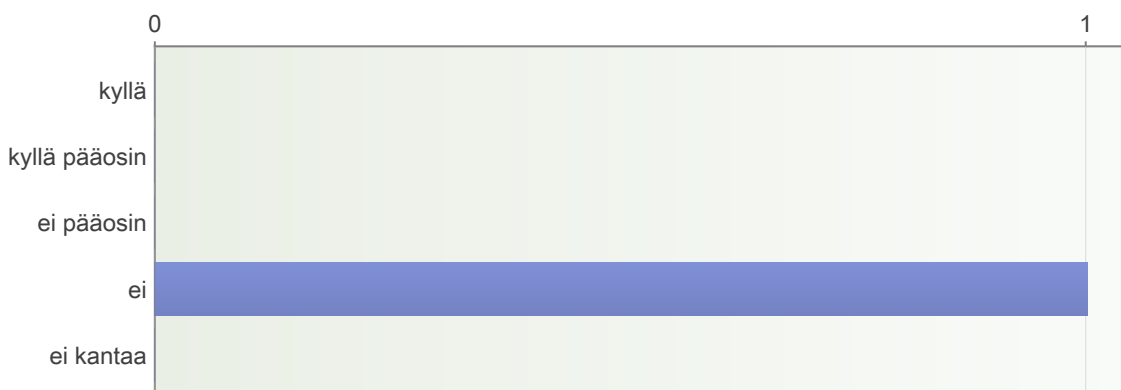
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus luo vahvan intensiivin muuttaa toimintatapoja ja saada aikaan uusia palveluinnovaatioita. Tosin niiden aikaansaamiseksi tarvitaan myöskin riittävästi resursseja. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on tehty pitkäjänteisesti työtä palveluiden kehittämiseksi. Erityisesti huolestuttaa se, että heitetäänkö menemään terveydenhuollossa viime vuosina kehitetyt tulokselliset ja vaikuttavat toimintamallit. Esimerkiksi uudistuksessa tulee mahdollistaa jo kymmenen vuotta käytössä ollut fysioterapeutin tule-suoravastaanottotoiminta ja laajentaa se koskemaan koko valtakuntaa.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Perusteet tulee määritellä asiakaslähtöisesti ja tarveperusteisesti. Kustannuksia tulee tarkastella asiakkaan elämäntapa-ajattelun kautta eli huomioida ennaltaehkäisy ja pidemmän aikavälin vaikutukset ja kustannukset. Määrittelyssä tarvitaan vahvaa valtakunnallista ohjausta.

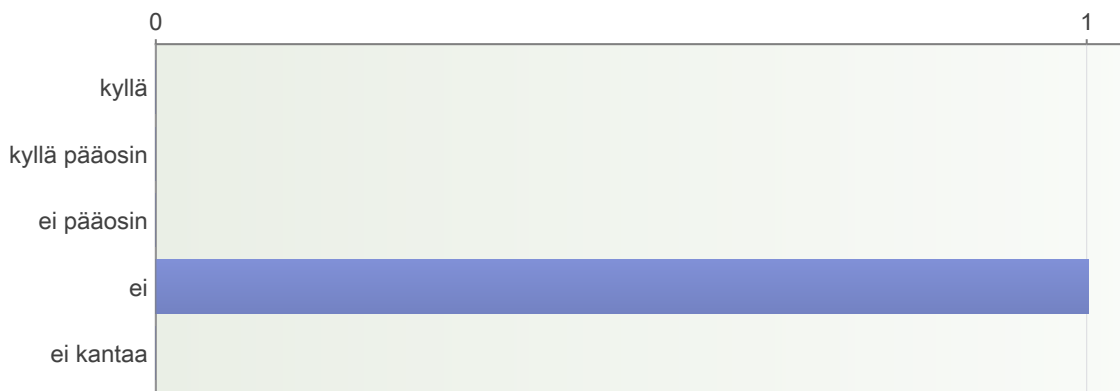
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakitekstistä tai perusteluista ei selviä yksiselitteisesti se, mitkä ovat valinnanvapauden piiriin kuuluvia peruspalveluja ja mitkä erityispalveluja. Perusteluista löytyy joitakin mainintoja fysioterapiasta, ja muista terapioidista. Mutta esim. fysioterapiamaininnat ovat eri yhteyksissä, joten niiden perusteella ei voi tehdä, kuin arvailuja. Toisaalta fysioterapia on tarpeellista, hyödyllistä ja vaikuttavaa sekä perustasolla, että erityispalveluna.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

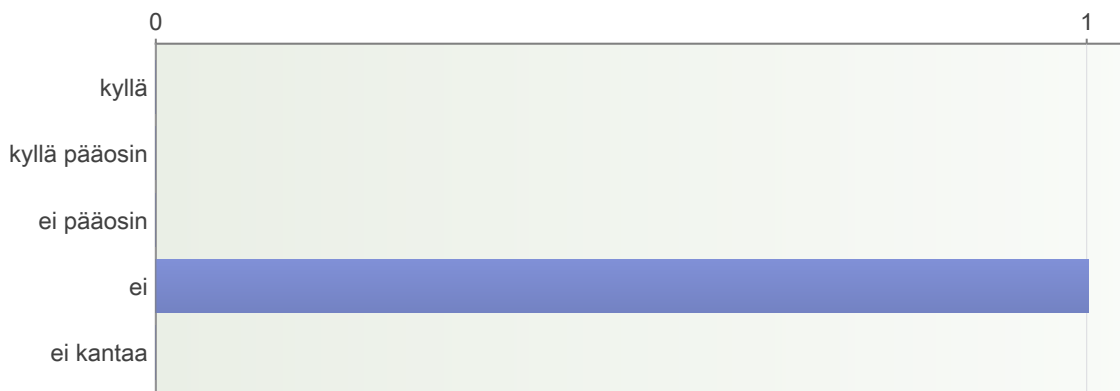
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet maksuseteleiden suhteen saattaa jäädä liian heikoiksi tässä esityksessä kuvatun perusteella. Esitys on niin yleisellä tasolla, että tosiallista toteutumista on vaikea arvioida.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

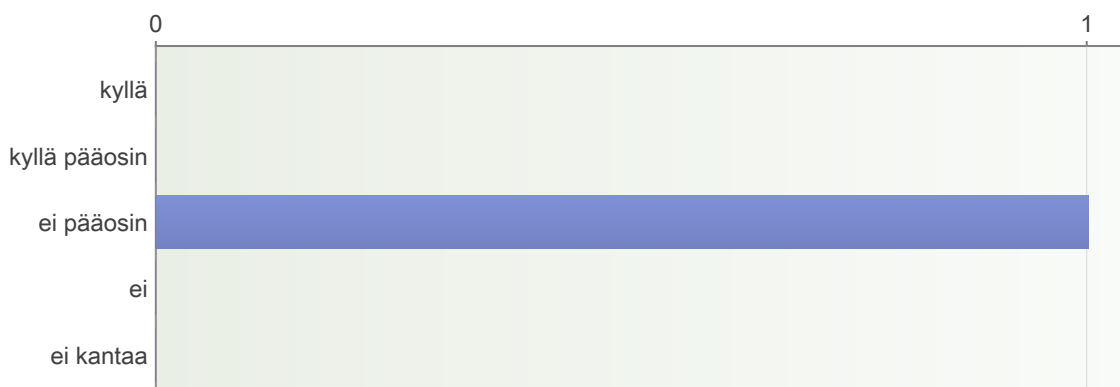
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suorien palveluntuottajien toimiminen portinvartijana muihin palveluihin on haasteellinen tehtävä. Ensinnäkin tulee olla riittävä osaaminen asiakkaan muun palvelun tarpeen määrittämiseen, toiseksi tulee olla motivaatio antaa maksuseteli ko. muuhun palveluun. Lisäksi haasteita saattaa syntyä siitä, että suora palveluntarjoaja määrittää maksusetelin hinnan sekä maksaa sen omasta rahoituksestaan. Esitys on niin yleisellä tasolla, että tosiallista toteutumista on vaikea arvioida.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

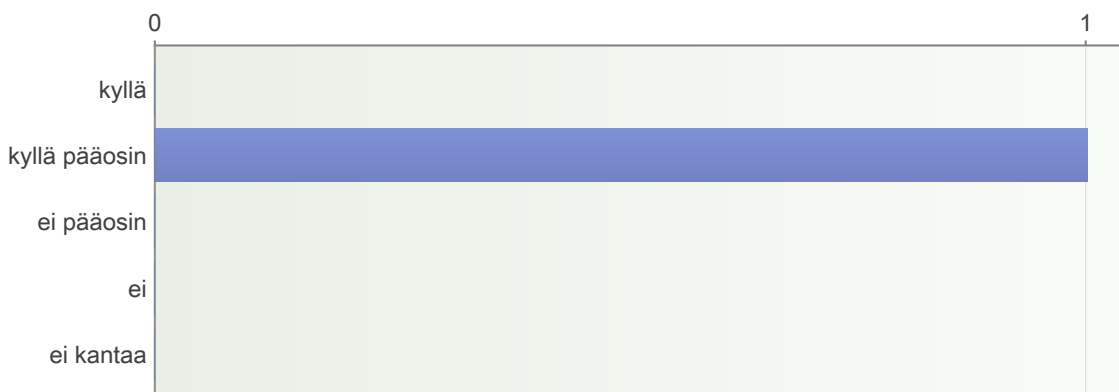
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan kannalta keskeisiä tekijöitä tarpeenmukaisen hoidon ja terapian saamiseksi tulee olemaan palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus, jolloin portinvartijana toimivalla ammattilaisella ja hänen osaamisellaan on ratkaiseva merkitys. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet palvelujen toteutukseen riippuu sote-ammattilaisen kanssa toteutuneen palvelutapahtuman perusteella. Oleellista on, että asiakas saa oikea-aikaisesti oikean palvelun esim. usein tuki- ja liikuntaelinongelmissa fysioterapia on tarpeenmukainen palvelu.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

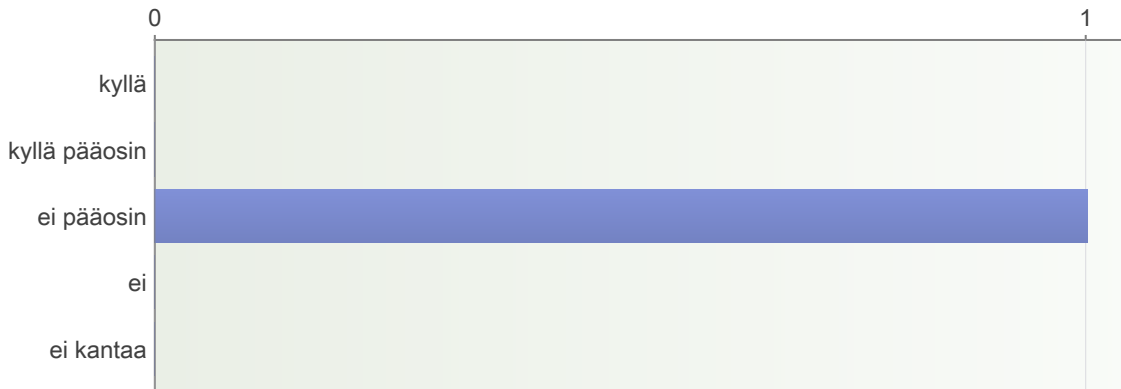
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen perusteella on vaikea arvioida, millaiseksi palvelujärjestelmä tulee muodostumaan ja tuleeko esim. maakunnittain suuria eroavaisuuksia, jotka vaarantaisivat jonkin maakunnan väestön tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet palveluntuottajan valintaan. Erityisesti tulee huomioida paljon palveluja tarvitsevien moniongelmaisten potilaiden ja heikommassa asemassa olevien tosiallinen mahdollisuus palvelujen yhdenvertaiseen saamiseen ja valinnanvapauden käyttämiseen.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

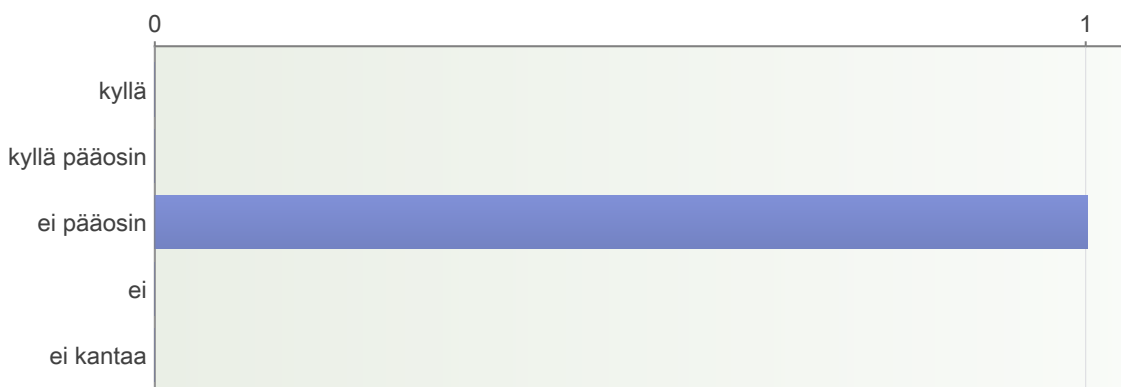
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys on niin yleisellä tasolla, että tosiallista toteutumista on vaikea arvioida. Valinnanvapauteen hahmotettu järjestelmä tulee kokonaisuudessaan olemaan asiakkaiden kannalta haastava ymmärtää ja käyttää, joka hidastaa tehokasta ja vaikuttavaa palvelun saantia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

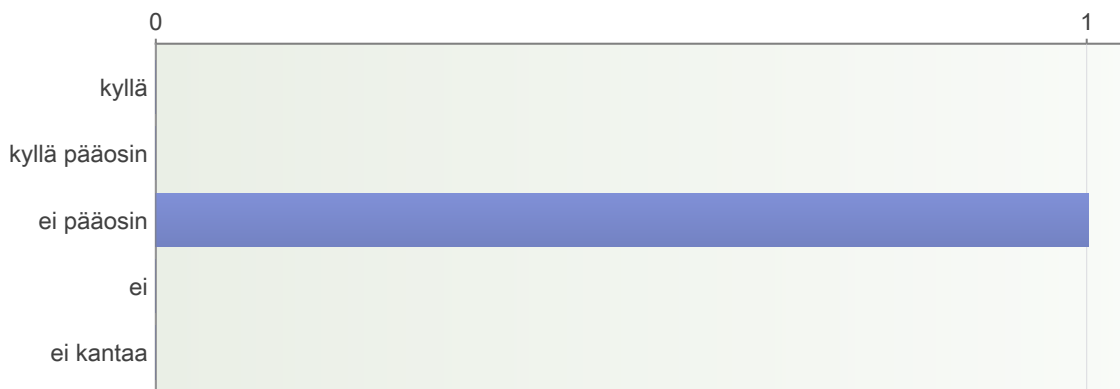
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet asiakaseteleiden suhteen saattaa jäädä liian heikoiksi tässä esityksessä kuvatun perusteella. Esitys on niin yleisellä tasolla, että tosiallista toteutumista on vaikea arvioida. Toisaalta tulee huomioida myös palveluntuottajien toimintaedellytykset laadukkaaseen palvelujen tuottamiseen.

32. 10c. Ovatko asiakasetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

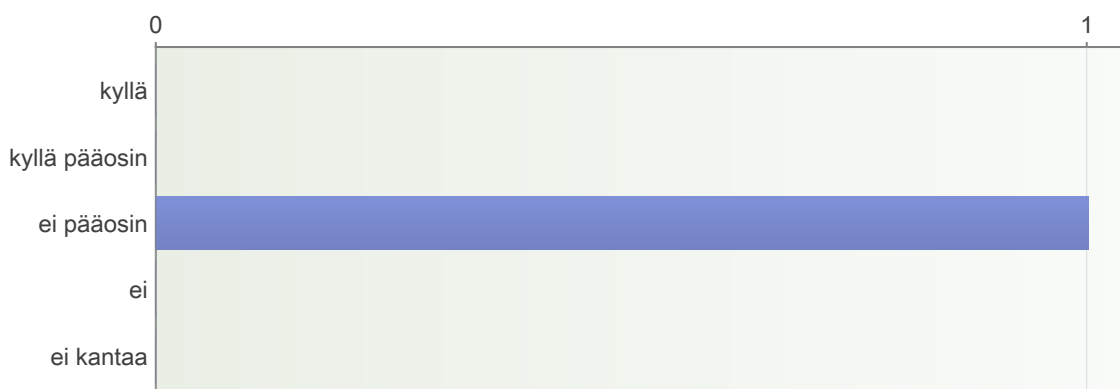
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys on niin yleisellä tasolla, että tosiallista toteutumista on vaikea arvioida. Asiakkaan valinnanvapauden toteutumiseen vaikuttaa suuresti se millaiseksi palvelujärjestelmä tulee muodostumaan ja kuinka paljon palveluntarjoajia on valittavana. Maakunnittain saattaa muodostua suuria eroavaisuuksia, jotka vaarantaisivat jonkin maakunnan väestön tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet palveluntuottajan valintaan.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

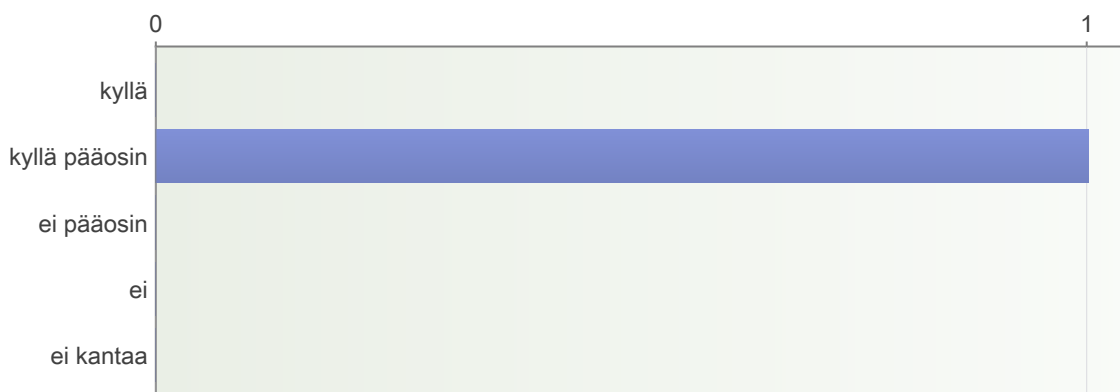
- Esitys on niin yleisellä tasolla, että tosiallista toteutumista on vaikea arvioida. Henkilökohtainen budjetti tulee määritellä kokonaisuudessaan tarkemmin valtakunnallisella tasolla. Asiakkaan kannalta keskeisiä tekijöitä henkilökohtaisen budjetoinnin onnistumiseksi on palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Olennaista on huomioida myös palveluntuottajien toimintaedellytykset laadukkaaseen palvelujen tuottamiseen. Henkilökohtaisen budjetoinnin kautta esim. fysioterapiaa hankkivat asiakkaat tulevat todennäköisesti käyttämään erikoisosaamista hallitsevia fysioterapeutteja, joiden palvelujen saatavuus on turvattava.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

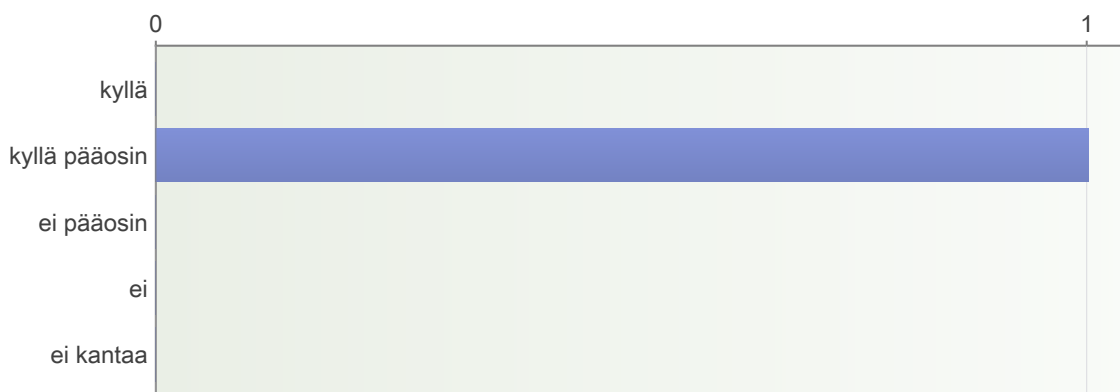
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuettu päätöksenteko on tarpeellinen lisäys, huomioiden erityisesti heikommassa asemassa olevat asiakkaat.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

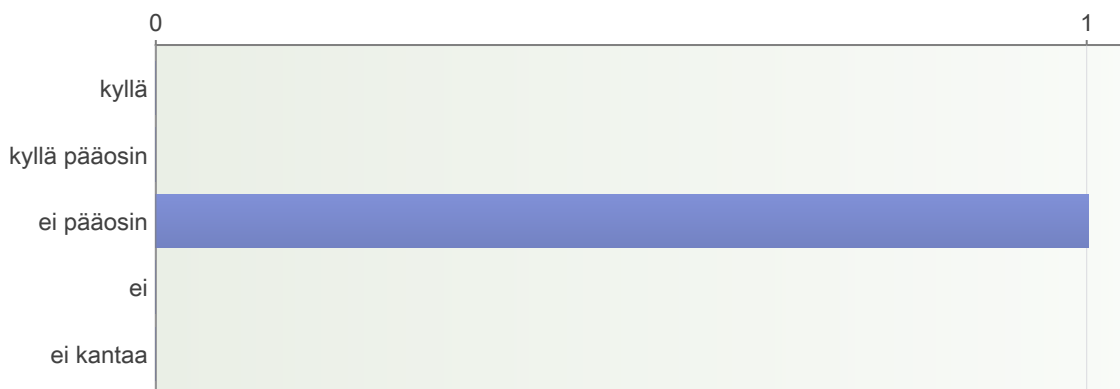
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan palveluntuottajille asettamat ehdot on jätetty hyvin avoimiksi. Niiden tulee olla sellaisia, että ne edelleen mahdollistavat ammatinharjoittajien ja pienten yritysten toiminnan. Palveluntuottajien laatukriteerit on suuri vielä avoimena oleva asiakokonaisuus. Miten saadaan nopealla aikataululla luotua ja otettua käyttöön laatukriteerit. Niistä ei myöskään saa muodostua este ammatinharjoittajien ja pienten yritysten toiminnalle, joita on erityisesti kuntoutusalalla ja fysioterapiassa.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

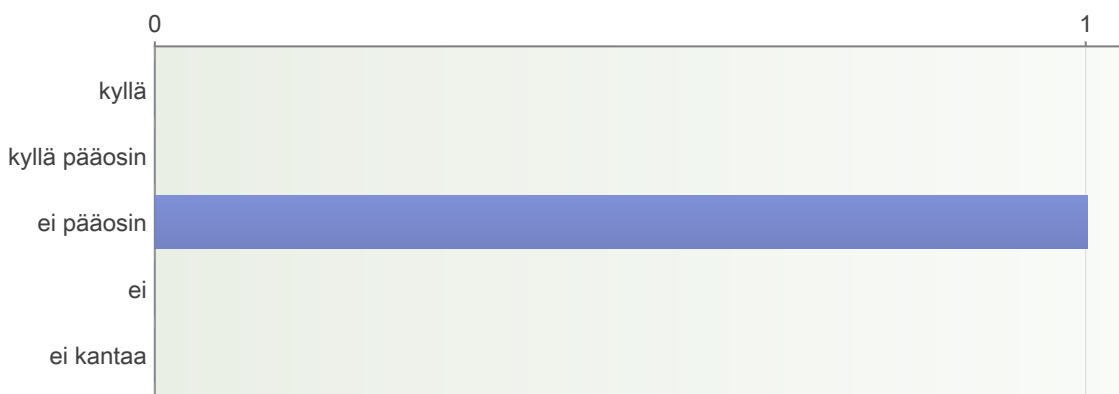
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sopimusmenettelyn säännökset vaikuttavat raskailta suhteessa ammatinharjoittajiin ja pieniin yrityksiin. Uudistuksen tavoitteiden toteuttamiseen tarvitaan myös ko. toimijoiden osaamista ja työpanosta.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

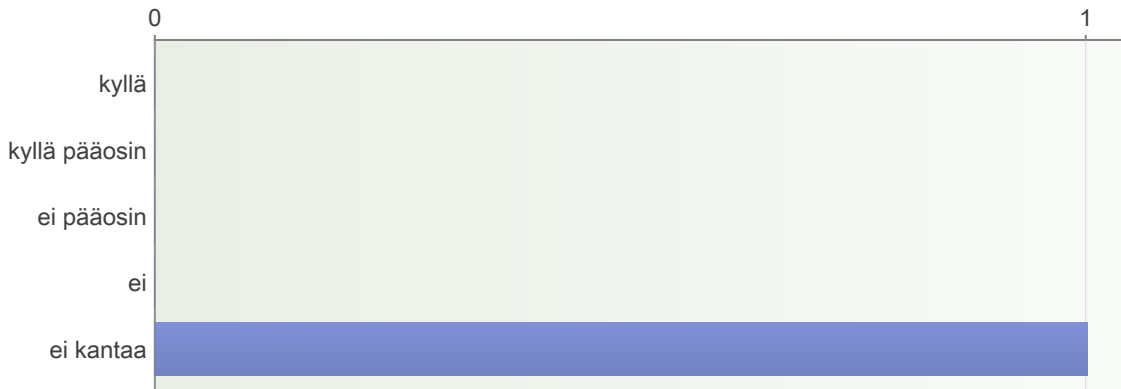
Vastaajien määrä: 1

- Samanaikaisesti, kun palveluntuottajien määrä lisääntyy ja palvelujärjestelmä mahdollisesti hajautuu, siirrytään kaikkia palveluntuottajia koskevaan rekisteröintiin ja omavalvontaan, joka perustuu palvelun tuottajan ja viranomaisen väliseen luottamukseen. Tämä saattaa aiheuttaa haasteita, koska "kaikki" muuttuu kerralla ja tilanne on joka taholle uusi. Osa erityisesti hallinnollisista velvoitteista saattaa olla raskaita toteuttaa sekä hallinnollisesti että kustannusten kannalta ammatinharjoittajien ja pienten yrityksen kohdalla.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

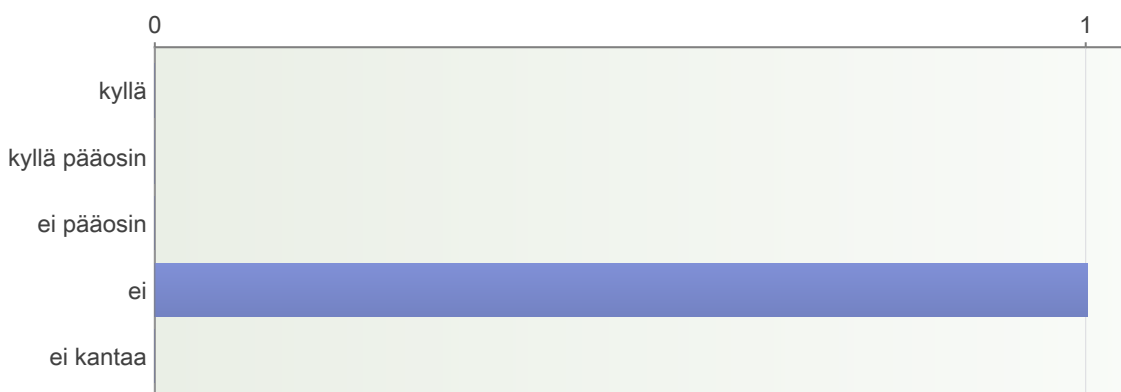
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiaan ei pysty ottamaan kantaa, koska asia jää hyvin epäselväksi esityksessä ja riittävät laskelmat puuttuvat.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

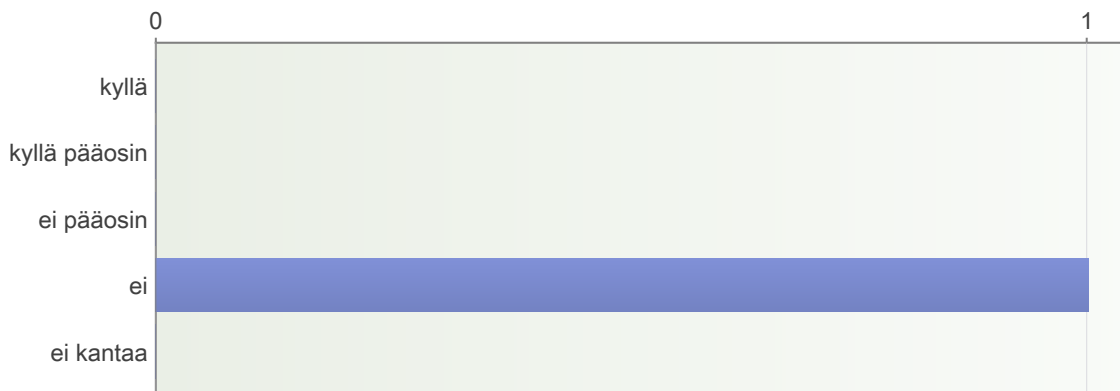
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Korvausmekanismit palveluntuottajille maksuseteleistä sekä asiakassetelistä ja henkilökohtaiseen budjettiin kuuluvista palveluista ovat myös vielä epäselvät. Korvauksissa pitäisi pystyä huomioidaan palveluntuottajan asiantuntemuksen taso.
Esimerkiksi Kelan palvelusetelikokeilussa kilpailu ei lisännyt laatua. kts. lisää:
<http://www.kela.fi/-/asiakas-tarvitsee-lisaa-tietoa-palveluseteli-ei-kannustanut-laatukilpailuun>

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

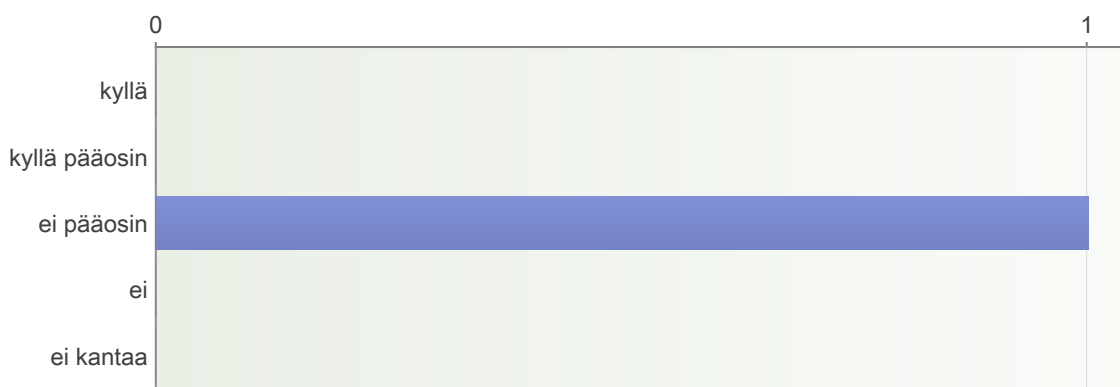
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslakiluonnos on tässä vaiheessa vielä niin keskeneräinen, että sen toteuttamisen onnistuminen esitetyssä laajuudessa vaikuttaa epätodennäköiseltä. Se myös mahdollisesti vaarantaisi sote-integraation ja kustannussäästöjen toteutumisen. Ensiksi tulee saada sote- ja kuntoutusuudistus maakunnissa toimimaan ennen kuin laajennetaan valinnanvapautta.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

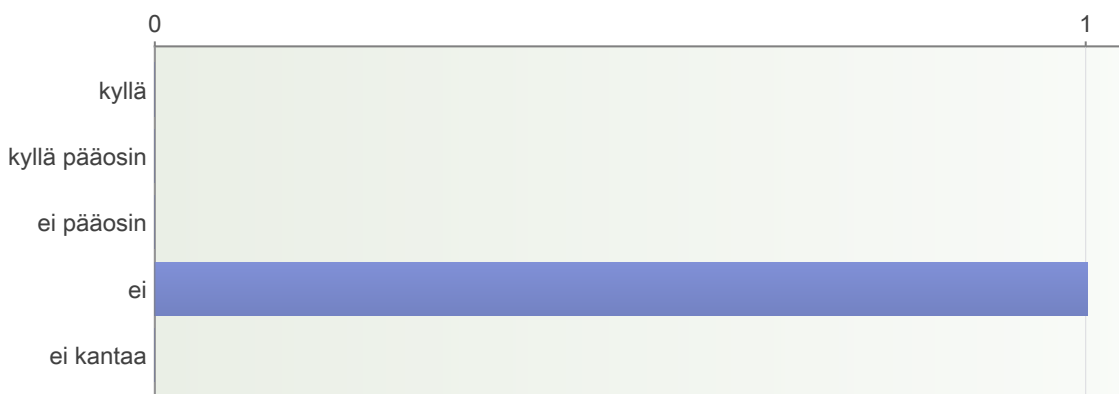
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnille annetaan mahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamiseen osittain. Toisaalta esitys ei takaa eri maakuntien välistä yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa ja laadussa väestön kannalta.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

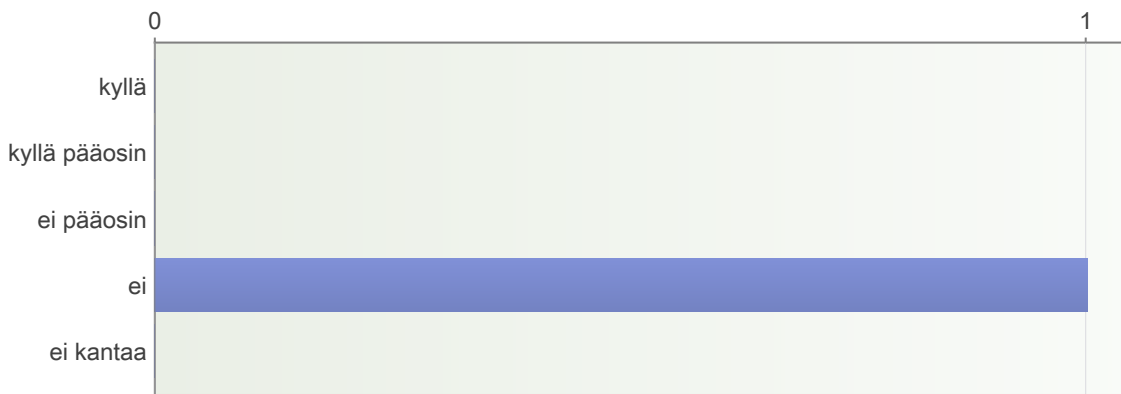
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ei riittävästi huomioida ammatinharjoittajien ja pienten yrittäjien mahdollisuutta toimia palveluntuottajina, jolloin todellisten sote-markkinoiden syntymiselle ei ole edellytyksiä. Lopputuloksena ei saa olla, että ko. yrittäjät toimisivat jatkossa vain alihankkijoina. Sopiiko ylipäänsä kaikki markkinatalouden lainalaisuudet verovaroin tuotettujen sote- palveluiden ollessa kyseessä.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ei riittävästi huomioida ammatinharjoittajien ja pienten yrittäjien mahdollisuutta toimia palveluntuottajina, jolloin todellisten sote-markkinoiden syntymiselle ei ole edellytyksiä. Lopputuloksena ei saa olla, että ko. yrittäjät toimisivat jatkossa vain alihankkijoina.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ammatinharjoittajien ja pienien yritysten haasteena ovat erityisesti hallinnolliset kulut, jotka liittyvät palveluntuottajan toimimiseen sekä siihen liittyvät toiminnalliset tekijät esim. ICT-järjestelmien hankkiminen ja käyttöön liittyvä kouluttautuminen, markkinointiosaaminen ja sopimustekniikan osaaminen. Uusien pienien palveluntuottajien tulo markkinoille saattaa olla vaikeaa. Pelkästään alihankkijana toimiminen ei ole todellista yrittäjyyttä.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Asiaa ei voi arvioida tämän esityksen pohjalta.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

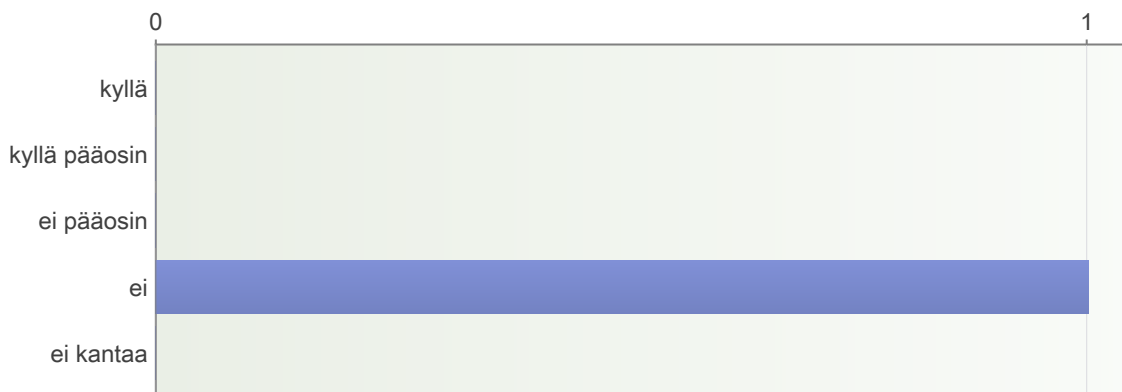

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusten arviointia ei ole tehty riittävän kattavasti. Muutoksen vaikutukset jäävät hyvinkin epäselviksi. Eryteisesti sote-henkilöstön aseman ja työhyvinvoinnin tarkastelu ja huomioiminen on jäänyt muutoksessa liian vähälle huomiolle.

Henkilöstön asema näyttää olevan aika epävarma koko julkisen sektorin osalta. Lisäksi muutos kohdistuu eri ammattiryhmiin epätasaisesti. Palvelujärjestelmän muotoutuminen vaikuttaa ratkaisevasti siihen, mistä työnantaja tulevaisuudessa löytyy vai onko vaihtoehtona ruveta esim. ammatinharjoittajaksi palveluntuottajana. Mitä siis tapahtuu terveyskeskuksissa työskenteleville fysioterapeuteille? Mitä palveluja ylipäätään on sote-keskuksissa tarjolla? Henkilöstön mukaan ottaminen jo suunnitteluvaiheessa on keskeistä ja kaikkien ammattiryhmien edustajien on oltava mukana suunnittelussa tuomassa oma osaamisensa ja näkökulmansa esille parhaan mahdollisen lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Uudistuksen henkilöstövaikutukset kohdistuvat etupäässä naisiin, koska kyseessä on erittäin naisvaltainen ala. Huomattavia muutoksia saattavat olla mm. työnantajan vaihtuminen, työtehtävien muuttuminen, työsuhteen ehtojen vaihtuminen, palkkauksen muuttuminen, työpaikan sijainnin muuttuminen. Uudistuksella arvioidaan olevan merkittäviä ja moniulotteisia tasa-arvovaikutuksia.

Henkilöstön työhyvinvointi muutoksessa ja jatkossa tulee huomioida paremmin. Henkilöstön hyvinvoinnin tulee olla laatukriteerinä. Huomioitavaa on, että sote-henkilöstön palkkaus ei ole tälläkään hetkellä hyvä, eikä se saa heiketä nykyisestä.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntoutushenkilöstön ja fysioterapeuttien asema esitetyn muutoksen seurauksena näyttää epäselvältä sekä työntekijöiden että yrittäjien kannalta. Fysioterapian aseman edistäminen muuttuu yhä tärkeämmäksi toisaalta fysioterapeuttien työn kannalta, mutta ennen kaikkea, että pystymme tuottamaan parhaan mahdollisen terveyshyödyn väestön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Ennaltaehkäisyn ja terveyden edistämisen tulevaisuus huolestuttaa. Nykyisin se on mm. terveyskeskuksissa tapahtuvaa toimintaa esim. fysioterapeuttien ”kuntoneuvolat” ja muita hyviä kehitettyjä toimintamalleja. Häviääkö nämä, kun terveyskeskuksista tulee sote-keskuksia? Miten kunnan velvoitteeksi jäävä terveyden edistäminen tapahtuu, kun sote-henkilöstö siirtyy maakuntiin, yksityisiin yrityksiin jne.

Tämän lakiluonnoksen kommentointia on vaikeuttanut sen keskeneräisyys, joten monia asioita jää epäselväksi. Julkisuuteen on annettu tieto siitä, että luonnosta parhaillaan jo muutetaan ministeriössä, mutta muutosten sisällöstä ei ole tietoa.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.